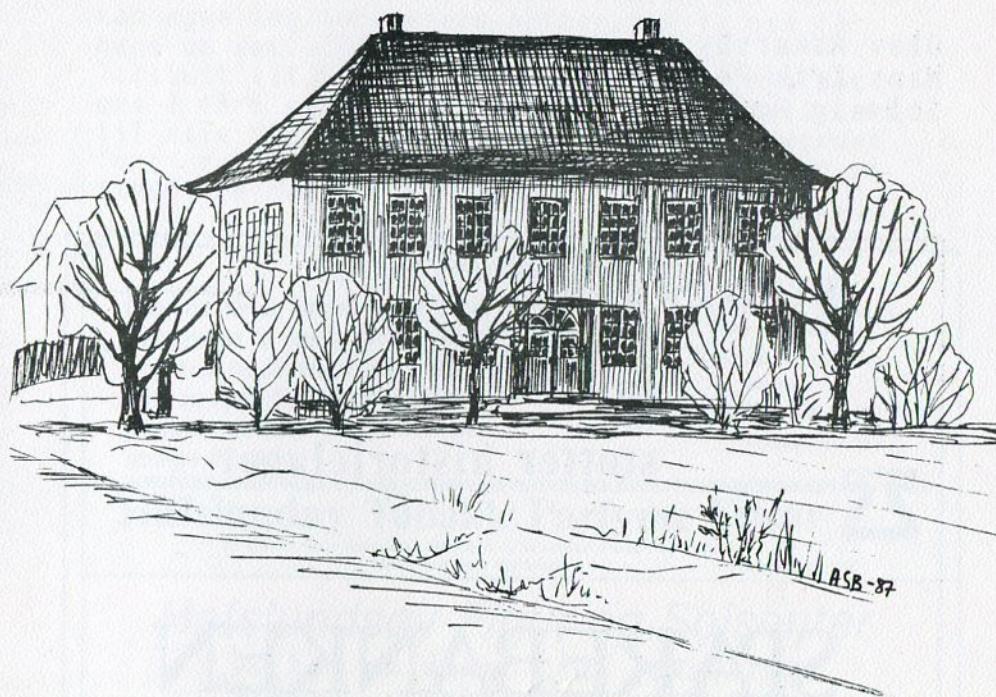

Inga

1987

Årstadsskrift for Varteig Historielag

STYRET I VARTEIG HISTORIELAG 1987 :

Hans Erik Pedersen, formann, tlf.31296

Ola Bergby, v.formann, tlf.32184

Ole Brenne, sekretær, tlf.49331

Arve Brusevolddalen, kasserer, tlf.32194

Bente Andresen, styremedlem, tlf.31575

Redaksjonskomitè for dette nummer av "INGA" :

Olav Askersby

Hans Erik Pedersen

Solveig Rød

BYGDAS BANK

støtter historielaget

SPAREBANKEN
 BORG

Rakkestad · Sarpsborg · Skjeberg · Varteig

KJÆRE LESER !

Varteig Historielag har nå gjort det til en tradisjon å utgi "INGA" til byggedagen. Vi håper at årets hefte også vil falle i smak. Dette heftet inneholder intervju med en 100-åring, glimt fra Varteigs første byggedag, Varteig Bygdelags historie. En novelle om juletreffest på "Varden" vil nok vekke mange minner. Det samme vil nok artikkelen om kristelig virksomhet i Ovaskogs gjøre. Også i år har vi et par glimt fra det politiske liv i bygda.

Vi i historielaget vil svært gjerne ha kommentarer til det som er skrevet. Er det feil, unøyaktigheter eller utelatelser, så si ifra. Og dersom du selv har stoff til eller forslag til noe som kan egne seg for senere hefter, så la oss få høre om det.

Tilslutt vil vi få takke alle som har hjulpet oss å få i stand dette heftet. En spesiell takk til alle våre annonsører ! Det er annonsørenes fortjeneste at vi i år kan sette ned prisen på "INGA"-heftet !

Redaksjonen

La oss vise hva vi kan...

Barn, damer og herrer i alle aldre er velkommen til oss – en familiesalong hvor du får veiledning i frisyrevalg og hjelp til å finne frem til de produkter du måtte trenge til din personlige hårpleie.

Vi er alltid opptatt med det siste i moderne frisyrer og klippeteknikker

Foruten dame- og herrefrisør finner du egen avdeling for:

TOBAKK - UKEBLADER -
TIPPING
PARFYMERI - BIJOUTERI
SKJERF - BELTER

Hafslundøy Tobakk Parfyme Frisør

ZOTOS

Innehavere: Damefrisør Elna Birkeland og herrefrisør Claude Birkeland
Nordbyveien 94 - Hafslundøy

Telefon 49 515

Hafslundsøy Figur og Solsenter

*Vi har nå åpnet Club FORMOSTAR.
Figur-, slankesalong og solsenter i underetasjen i Nordbyv.94.
Gratis prøvetime.
Gratis park.plass for kunder.
Åpn.tid 12.00-20.00 Tlf. 49704
Innehavere Elna og Claude
Birkeland.*

INTERVJU MED EN 100-ÅRING.

ABIGAEL INGRID SIKKELAND

født 24.mai 1887

Ingrid ble født på gården Gangestad i Ullerøy. Foreldrene var Jens Børgersen Skjeltorp og Johanne f. Hystad fra Borge. Hun ble døpt i Ullerøy kirke.

Faren kjøpte gården Stenerød i Tune ca. 1890, hvor familien bodde til 1905, da flyttet de til Skjeltorp i Skjeberg. Mens de

bodde på Stenerød, gikk Ingrid på Alvim skole som den gang lå i Sannesund. Klokker Skjolden var hennes lærer. Hun ble konfirmert i Tune kirke av presten Ullsten. Da hun kom til Skjeberg, gikk hun på amtskolen der i 1907, den ble senere kalt Skjeberg fylkes-skole, og nå Skjeberg Folkehøyskole. I 1908 gikk hun på Bergby skole i Idd, denne skolen tilsvarer husmorskolen på Risum. Ingrid giftet seg 2.april 1909 i Skjeberg kirke med Jørgen Sikkeland. Hans foreldre var Johan Jørgensen Sikkeland og Marie f. Høghus (svensk). Ingrid fødte 10 barn, hvorav 2 døde tidlig. De andre lever fortsatt. Hun har 32 barnebarn, 51 oldebarn og en rekke svigerbarn.

Ingrid har mye å fortelle om "gamle dager". Hun er åndsfrisk og klar og husker til den minste detalj mange episoder fra barndom, ungdom og voksen alder.

Da hun ble født, var det ikke vanlig å ha utdannede jordmødre til å hjelpe til med fødselen. De fødte hjemme på gården med hjelp av naboer og ofte en fast kone som ble budsendt.

Som ung pike var hun glad i å være ute og arbeide og hun likte seg best sammen med guttene på gården. Hun var også særdeles glad i å stille hestene og hadde et godt håndlag med dem. I tillegg til å delta i gårdsdriften på jordene var hun ofte sammen med faren sin i skogen og hogg ved.

Den gang skar de isblokker på sjøen om vinteren. Så kjørte de isen til gården og oppbevarte den i store blokker i sagmugg i kalde kjellere eller i store sagmuggbinger. Denne isen ble brukt til å avkjøle melken raskt om sommeren. Isblokklagrene varte således helt til det ble kaldt om høsten

igjen.

Den gang Ingrid var barn, vasket de seg skikkelig bare **en** gang i uken, lørdagsvasken. Da ble alle ungene badet i den samme stampen i det samme vannet. Ellers i uken tok de kattedvask på hender og i ansiktet. Det var en særdeles enkel kost de hadde den gang: velling eller grøt til frokost og kvelds. Ellers spiste de sild og poteter, flesk og poteter eller lignende til middag. På søndagene var det hvete-
melsgrøt med smør, kanel og sukker. En sjelden gang spiste de kjøttekaker. Om høsten og vinteren hadde de en del kål, gulrøtter, persille og pastinak.

De var kledd i hjemmevevde klær. Det kom gjerne en kone fra bygda som sydde for dem. Som konfirmant hadde Ingrid sort, hjemmevevd kjole. Det hadde vært vanlig med sort konfirmantskjole, men det var et par av jentene som hadde hvite. Og senere gikk de fleste over til å bruke hvite konfirmantkjoler. Det kom også en skomaker til gårds som lagde sko til hele familien. Ingrid forteller at hun fikk fine støvler.

Til jul ble juletreet pyntet av de voksne, og så ble det lagt et laken over, slik at ingen skulle se det før julen ble ringt inn. Den gang hengte de epler, appelsiner og kurver med kjeks på treet, men også fattigmann og andre julekaker. Treet ble høstet trettende dag jul. Det var vanlig å gå julebukk, da klødde de seg ut, både barn og voksne, og gikk fra gård til gård med trekkspill og spetakkel. De bandt bjeller rundt bena og danset. Da var det liv på tunet.

Som bondekone på Sikkeland var det mye slit for Ingrid. Ved siden av å stelle, mat og barn, var det kvinnene som gikk i fjøset og stelte dyrene. Ingrid måtte ofte ta natten til hjelp for å få tid til sying og veving. Ved siden av onnearbeidet måtte det hugges og kappes ved fra skogen.

- Første nyttårsdag i 1914 falt lagården
- "ladegården" sammen. Det ble bygget et foreløpig fjøs etter denne ulykken, men i 1925 ble det reist et skikkelig nytt bygg.

Det var aldri snakk om å ta seg ferie den gang. Men Ingrid kan huske at Bondelaget hadde utflukt til Skjeberg kirke, en heldagstur. Det ble holdt foredrag og så spiste de på kirkebakken etterpå. Hun var også med på en tre dagers tur til Hvaler sammen med Misjonsforening. Da Jørgen var formann i Bondelaget, fikk Ingrid være med på landsmøte til Bergen. De reiste med tog.

Ingrid var med på å starte Varteig Bondekvinnelag i 1935. Hun var formann fra 1936 - 1941 og idag er hun lagets æresmedlem.

Ingrid kan huske at hun syklet frem og tilbake den over tre mil lange veien til Mysen for å delta på et møte der. Dette gjorde hun først etter at hun hadde tatt del i skuronna på formiddagen. Ingrid levde og åndet for alt som hadde med bondeyrket å gjøre. Hun var i mange år ildsjelen bak forskjellige utstillinger i Bondekvinnelaget, ofte i samarbeid med Bondelaget og Hagelaget. Hun fikk diplomer og førstepris både for veving og grønsaker.

Mannen hennes Jørgen, var blitt sparket i hodet som unggutt, og hadde mén av det resten av sitt liv. Så det var ofte Ingrid måtte ta over alt stellet på gården. Hun hadde en egen evne til å få ting gjort og var ikke redd for å ta et tak. Med en datter som fikk poliomyelitt og døde som ung jente, med spanskesyken som herjet på nabogårdene og stadig angst for andre sykdommer som hjemsøkte barna, har hun allikevel alltid vært sterk og klart å møte vanskelighetene med et optimistisk sinn.

Ingrid har i 100 år vært interessert i alt som har med bondekvinnen å gjøre, og hun er fortsatt med på å forme det yrket hun har elsket og levet for.

(Intervjuet 24.april 1987 av Bjørg Winsvold)

Ingrid Sikkeland på Varteig Bondekvinnelags utstilling på kommunens 125-års jubileum.

VARTEIGS FØRSTE BYGDEDAG

16. sept 1917

Bygdedag for Varteig

med

FEST

avholdes paa „Braidablia“ søndag den 16de september kl 5 em
paa, hvortil alle i bygden bønde
har adgang.

Foredrag av:

Sogneprest Vold.

For hjem og samfund

Redaktør Hvidsten.

Samhørighet.

Ingeniør G. Furuholmen.

Skjæbnen.

Redaktør Larsen.

Byggedagen

Olav Spydevold

Underholdning ved musikfore-
ningen „Klang“, Ise sangkor og
Varteig ungdomsl. sangkor

Alle utflyttede i bydes her med
Intrangsenge 50 øre.

Festkomiteen.

En av de første dagene i september 1917
sto denne annonsen i avisa "Glommen". Fest-
komiteen besto av en del herredstyremed-
lemmer med lensmann Anders Næss i spissen.
Ideen til byggedagsarrangementet hadde de
fått fra en artikkel som sto i "Glommen"
på forsommeren. Varteig ble på denne måten
en av de første (den første ?) bygdene

i landet som arrangerte bygdedag.

Søndag 16. september opprant med grå og skytung himmel, og det blåste en sterk vind. Utover dagen klarnet det imidlertid opp, og innen festen startet, skinte sola som på en varm sommerdag.

"Krabben" gikk fra Sarpsborg kl. 14.30, full-lastet med "vartinger" fra Sarpsborg og Fredrikstad-distriktet. En god del bygdefolk hadde møtt fram på brygga ved Haugneset for å ta i mot "byfolket", og sammen toget de så opp til Breidablikk.

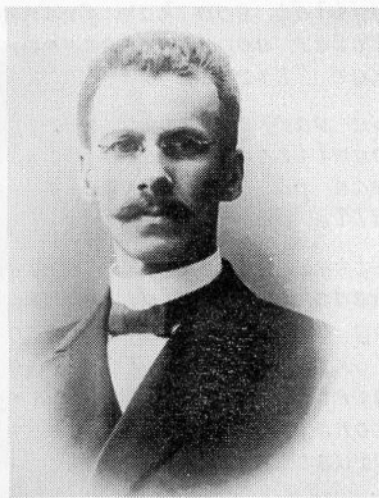
Da klokka ble fem, og festen skulle begynne, viste det seg at nesten 600 mennesker var møtt fram. Bare halvparten av dem fikk plass inne på Breidablikk, så man bestemte seg for å flytte arrangementet til kirken.

Da alle endelig var kommet på plass i kirken, sang forsamlingen ett vers av "Lover den Herre". Lensmann Næss ønsket alle velkommen og sa bl.a. "Det er et godt varsel at vi kom til at aapne bygdedagen og indvie den i kirken. Kirken staar, sier et gammelt ord, naar det andre ramler. Maatte vor bygdedag staa frem gjennom tiderne, samle os, føre kredsene sammen over aas og skog og gjøre samarbeidet mulig til bygdens varige held, saa de nye slægter altid kan se bygden blomstre rikere og bedre."

Næss gikk så over til å redegjøre for ideen om å starte et bygdelag, og han refererte et utkast til lover for dette laget. Det ble enstemmig vedtatt. (Mer stoff om bygdelaget finnes annet sted i heftet.) Til slutt leste Næss Nils Tomte's sang til bygdedagen. Førstemann på den lange talerlisten var redaktør Larsen som snakket om bygdedagens oppgaver, virkemidler og betydning.

Karl Vold

Gunerius Furuholmen

Neste taler var sogneprest Karl Vold som hadde kalt sin tale "For hjem og samfund". Hele talen sto gjengitt i "Glommen" påfølgende onsdag, og vi skal her sitere noen bruddstykker Vold sa:

"Hjemmene har en uvurderlig betydning for bygd og menighet. Hjemmene har en uvurderlig betydning for vor kirke og hele vort fædreland." Han fortsatte med en mengde positive uttalelser om hjemmet og dets betydning og avsluttet med en appell: "La Jesus faa være hjemmets midtpunkt og dets bærende grund !" Så fortsatte sognepresten med noen refsende ord til ungdommen: "Det er en sørgelig tendens blandt vor tids ungdom; den at slaa vrak paa fædrehjemmet. Ungdom vil ut. De forladte, forsømte fædrehjem er vidne herom." Til sist holdt Vold en varm forsvarstale for skolen: " La din bygds skoler faa en høi plass i din tanke ! Bær den frem ! Vi vil saa gjerne faa si til et bygdelag: Prøv at slaa et slag for bygdens skoler ! Der er saa meget godt og

gjildt som kan fremmes."

Etter sogneprestens tale sang Ise sangkor "Kirken der hjemme" av Nils Tomte.

Så var det tid for bevertning, og hele forsamlingen toget tilbake til Breidablikk der man på en mirakuløs måte klarte å få bevertet alle de frammøtte.

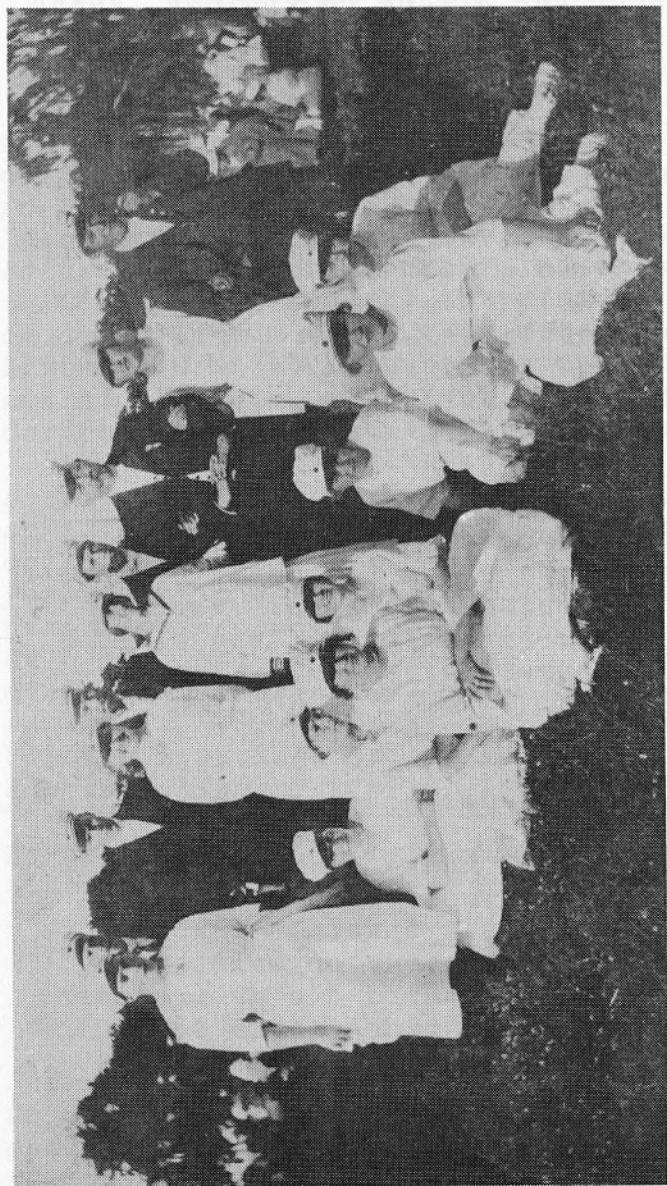
Etter matpausa fortsatte talene.

Redaktør Hvidsten talte om "Samhørighet" og Olav Spydevold holdt et kåseri om "Skjæbnen." Kåseriet var spekket med historiske henvisninger og holdt i en munter tone, slik at forsamlingen flere ganger brast i latter.

Arnt Bergby sang så Tomte's "Fager er lien". Og endelig var man kommet til sistemann på den offisielle talerlisten. Det var ingeniør Gunerius Furuholmen som talte på vegne av de utflyttede vartingene. Han slo først fast at de utflyttede hadde fått med seg mye verdifult fra bygda. Videre sa han at han håpet at utflyttingen ikke ville bli et tap for Varteig, men at det måtte bli til utposter som kunne få betydning for bygdas utvikling.

Nå skulle en vel tro at folk etter så mange og lange taler var fornøyd og ville hjem, men det stemmer nok ikke. Det var enda fler som hadde noe de ville si til forsamlingen. Mest oppsiktsvekkende var vel fru sogneprest Vold's innlegg som ville minne forsamlingen, og da især mennene, på at: "Varteigs kvinder duer til noget - De bør være med i det nye lags styre!" Men selv om denne tanken fikk støtte fra L. Andersen, Furuholmen, fikk den selvfølgelig ingen praktiske følger for sammensetningen av bygdelagets styre.

Arnt Bergby besteg så talerstolen og skildret

ISE SANGKOR ca 1918
 Stående fra v. : Martha Hystad, Hevingen, ? , Eriksen,
 ? , Ambjørge Stubberud, Ole A. Bergby, Skredder Stubberud
 ? , Einar E. Berby.
 Sittende : ?

de utflyttedes hjemfølelse. Og endelig - da klokka nærmet seg elleve på kvelden, kunne Næss takke de frammøtte og ønske vel hjem. Så klokka ble nok bort i mot halv ett om natta før "Krabben" la til ved brygga i Sarpsborg.

I dagene etter byggedagen var avisa fylt av referater fra arrangementet og fra talene, og på onsdag kom et leserinnlegg fra den nyvalgte kassereren. Han kunne fortelle at kakeutlodningen hadde innbrakt vel 100 kr, og at selve arrangementet ga et overskudd på ca. 50 kr. Sammen med de 1000 kr som en anonym varting på forhånd hadde gitt Varteig Bygdelag, utgjorde dette en solid startkapital for lagets drift og for nye arrangementer.

Slik gikk altså Varteig's første byggedag over i historien, og siden har dette arrangementet blitt en årvisst tradisjon. Varteig Bygdelag sto for arrangementet i mange år. I dag er det Kulturstyret som står for feiringen av dagen.

30-års jubileet - 50-års konfirmantene.

Da bygdefolket i 1947 kunne feire 30-års jubileum, begynte man med en ny tradisjon: 50-års konfirmantene ble spesielt innbudt. Konfirmantene ble først viet oppmerksomhet under gudstjenesten, etterpå ble de invitert til middag. Den første tiden etter 1947 ble middagen servert i forpakterboligen på prestegården, for der hadde konfirmantene gått og lest. Senere ble denne delen flyttet over til kommunelokalet.

VARTEIG BYGDELAG

stiftet 1917.

Den 11. august 1917 møttes samtlige medlemmer av herredstyret hos lensmann Anders Næss på Vestvoll. Redaktør P. Hvidsten i "Glommen" var også invitert til møtet. Bakgrunnen for dette møtet, var en artikkel i "Glommen" hvor man satte fram en ide om at bygdene burde feire bygdedager. Lensmann Næss og ordføreren, Jacob Nygaard, syntes dette var en fin tanke, og de hadde derfor tatt initiativ til dette møtet.

De tilstedeværende ble enige om å stifte en forening som skulle ivareta bygdas og innbyggernes ve og vel. Navnet på foreningen ble Varteig Bygdelag. De ble videre enige om at det skulle arrangeres en bygdedag i september (se mer om dette annet sted i heftet.)

Varteig Bygdelags første styre fikk denne sammensetningen:

Formann	: Lensmann A. Næss
Viseformann	: Ordfører J. Nygaard
Styremedlemmer	: Kirkesanger og lærer P. Gresset, Ole Larsen Småberg, Julius N. Bergby og J. Andersen, Tangen

Styret utarbeidet så et forslag til statutter for laget, og disse ble enstemmig godkjent på bygdedagen 16. september. Det var i alt 8 paragrafer:

§ 5

Bestyrelsen fungerer et aar av gangen og kan frasi seg gjenvalg for samme tid.

§ 6

Mulige indkomne eller skjenkede midler disponeres av bestyrelsen til formaal inden bygden.

§ 7

Lagets oppløsning kan alene ske ved beslutning paa aarsmøtet, naar $\frac{3}{4}$ av de fremmøtte medlemmer er enige deri, dog maa mindst 50 være tilstede og skal lagets midler da gaa til formaal, som Varteig herredsstyre maatte bestemme.

§ 8

Forandring i loven, hvorom forslag maa være indkommet til styret inden 1 md. før aarsmøtet, kræver $\frac{2}{3}$ flertal av de møtende

Den første byggedagen ble etterfulgt av fler, og etter som stadig flere sluttet opp om dette årlige arrangementet, meldte det seg behov for et nytt, stort forsamlingslokale. Bygdelaget utarbeidet derfor planer for bygging av et slikt hus. Det første orienteringsmøtet ble holdt 3. oktober 1921, og planene fikk stor tilslutning. Et bevis på det er at det allerede den første kvelden kom inn kr. 4.400,- i frivillige gaver. Lokalet var tenkt finansiert så langt råd var med gaver og dugnad, og det ble derfor sendt rundt gave-liste. Da disse ble innlevert 31. oktober, hadde det i alt kommet inn kr. 15.680,-.

§ 5

Bestyrelsen fungerer et aar av gangen og kan frasi seg gjenvalg for samme tid.

§ 6

Mulige indkomne eller skjenkede midler disponeres av bestyrelsen til formaal inden bygden.

§ 7

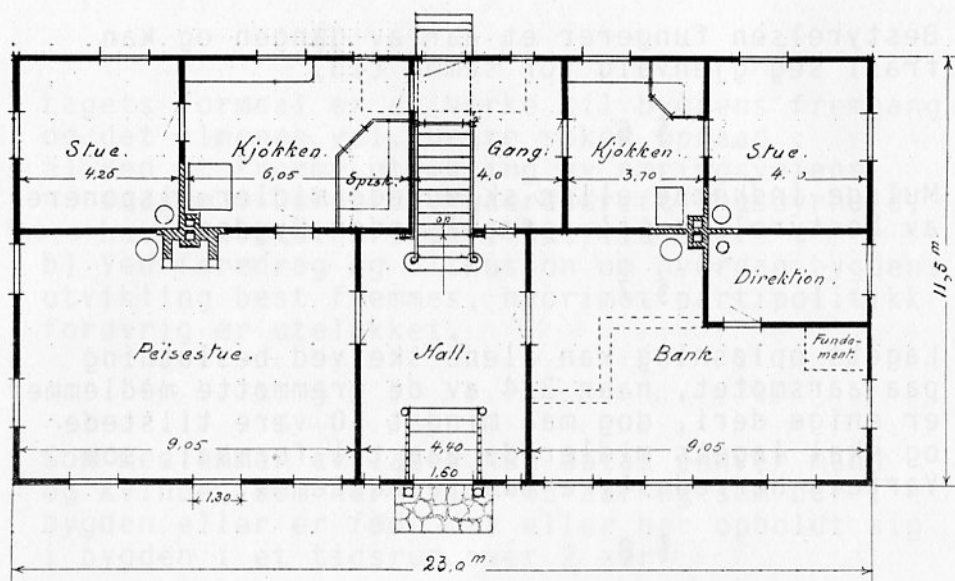
Lagets opløsning kan alene ske ved beslutning paa aarsmøtet, naar $3/4$ av de fremmøtte medlemmer er enige deri, dog maa mindst 50 være tilstede og skal lagets midler da gaa til formaal, som Varteig herredsstyre maatte bestemme.

§ 8

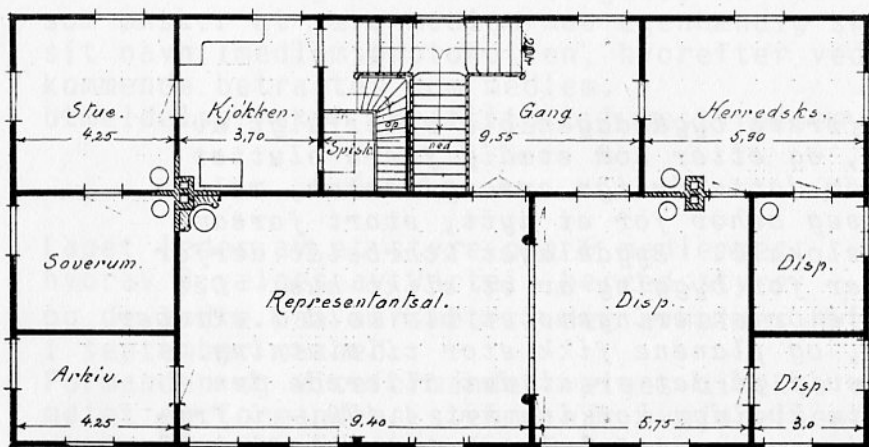
Forandring i loven, hvorum forslag maa være indkommet til styret inden 1 md. før aarsmøtet, kræver $2/3$ flertal av de møtende

Den første byggedagen ble etterfulgt av fler, og etter som stadig flere sluttet opp om dette årlige arrangementet, meldte det seg behov for et nytt, stort forsamlingslokale. Bygdelaget utarbeidet derfor planer for bygging av et slikt hus. Det første orienteringsmøtet ble holdt 3. oktober 1921, og planene fikk stor tilslutning. Et bevis på det er at det allerede den første kvelden kom inn kr. 4.400,- i frivillige gaver. Lokalet var tenkt finansiert så langt råd var med gaver og dugnad, og det ble derfor sendt rundt gave-lister. Da disse ble innlevert 31. oktober, hadde det i alt kommet inn kr. 15.680,-.

Gunerius Furuholmens tegninger til "Bygdehallen"

1ste Etage.

Alternativ med brandmure i vegg.

2^{den} Etage.

Ingeniør Gunerius Furuholmen laget tegninger til bygget, og disse ble enstemmig godtatt av lagets styre; selv om en del var svært betenkt over å bygge så stort. Etter Furuholmen's forslag skulle nemlig lokalet bygges i 2 etasjer med en grunnflate på 23m x 11,5 meter.

I tillegg skulle det settes opp et uthus på 9m x 17 m. Den nye "Bygdehallen" var tenkt plassert inntil det gamle kommune-lokalet (nå museum), og tomt fikk man kjøpt av Ole Bergerud.

Skjæring og frakt av tømmer ble utført på dugnad, mens byggmester Fjeldbraathen sto for reisingen. I oktober 1923 sto bygget ferdig, og det hadde da kostet kr. 63.500,-.

Fram til 1927 sto Varteig Bygdelag for utleie og drift av lokalene, men laget foreslo da at kommunen skulle overta eiendommen på den betingelse at restgjelden på kr. 30.000,- skulle dekkes slik: Varteig kommune skulle bevilge et bidrag på kr. 10.000,-, lensmann Næss og frue skulle gi en gave på kr. 10.000,- og kommunen skulle overta et lån på kr. 10.000,-. Og slik ble det.

Da kommunen hadde overtatt "Bygdehallen" hadde Bygdelaget fullført sin første store oppgave, men det meldte seg snart en ny utfordring:

Sommeren 1929 ble det gamle kommune-lokalet avertert til nedrivning. I Bygdelaget hadde man lenge snakket om å gjøre denne bygningen om til et museum, og denne tanken fikk nå nytt liv. På bygdedagen 18. august 1929 ble det en livlig diskusjon om hvorvidt Bygdelaget skulle overta huset og koste på det en restaurering.

Mange mente at det ville være vanvittig av laget å gi seg i kast med en slik oppgave, og at det ville sprengte hele laget, men ved avstemmingen ble det likevel flertall for at Varteig Bygdelag skulle søke om å få overta det gamle kommune-lokalet. Sommeren 1933 var restaureringen fullført, og på bygdedagen søndag 20. august kunne Varteig Bygdemuseum innvies.

I tida 1933-40 var driften av Bygdelaget dårlig, og museets styre sto da for arrangeringen av bygdedagen. Etter krigen blomstret interessen opp igjen, og da Varteig Bygdelag i 1947 kunne feire 30-års jubileum, startet de samtidig en ny tradisjon: 50-års konfirmantene ble spesielt innbudt til bygdedagsfeiringen.

Varteig Bygdelag har også på andre måter markert sin interesse for å bevare bygdas historie. Da det i 1930 ble tatt initiativ til å reise en bauta over Oluf Davidsen Ulvetangen, støttet Bygdelaget dette arbeidet og la årets bygdedag til Klemsdal der avdukingen foregikk. Bygdelaget sto også bak reisingen av bautaen over Inga. Dette skjedde i 1935 (det var da 700 år siden Inga døde.)

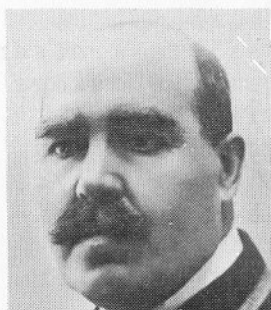
Varteig Bygdelag har verken hatt en fast kontingent eller et fast medlemstall, men lagets økonomi var de første årene ganske god. Dette skyldtes utallige basarer og frivillige gaver, ikke minst fra lensmann Næss som stadig ytet bidrag både i form av penger og gjenstander. Etter krigen ble økonomien dårligere år for år, og laget var helt avhengig av tilskudd fra kommunen. Interessen for laget gikk også ned, og i flere år var bygdedagsarrangementet det eneste tegn på liv i Varteig Bygdelag. På 60-tallet ble det

gjort forsøk på å reorganisere driften av laget, men forsøket "falt i fisk".
Laget ble derfor formelt oppløst i 1976.

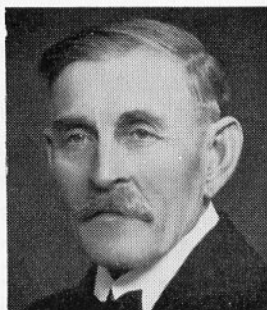
Om interessen for Bygdelaget har vært noe varierende opp gjennom årene, har det til gjengjeld vært bemerkelsesverdig stabile forhold på formannssiden. Varteig Bygdelag har på 59 år bare hatt 5 forskjellige formenn:

Anders Næss	1917 - 27
Julius Lindemark	1927 - 43
Arnt Bergby	1943 - 56
Ole Dalene	1956 - 62
Einar Brusevold	1962 - 76

VARTEIG BYGDELAGS FORMENN

A. Næss

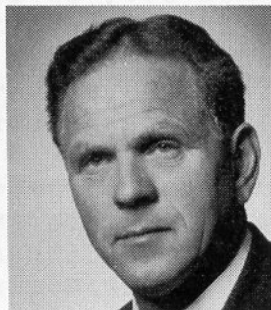
J. Lindemark

A. Bergby

O. Dalene

E. Brusevold

Valgkuppet i Varteig 1931.

Tekst: Olaf Askersby

Etter kommunevalgene de siste årene, er det blitt slått opp i aviser, radio og fjernsyn om at forskjellige grupper har drevet organisert stryking og kumulering på noen valglistene. Det har i en del tilfeller blitt praktisert slik at det er blitt valgt flertall av kvinner i et kommunestyre, såkalt "kvinnekupp".

Ved kommunevalget i Varteig så tidlig som i 1931 ble det også organisert "valgkupp". Men det var ikke noen bestemt gruppe, men hele befolkningen i en krets (ovaskogs) som var med på dette.

Geografisk er Varteig kommune delt i tre kretser. I nittentytveårene følte befolkningen i Ovaskogs krets at de fikk svært lite av de framskritt og goder som den øvrige befolkningen i Varteig fikk. Kretsen var uten elektrisk lys og kraft, og et enda større problem var det elendige veisamband kretsen hadde med de øvrige deler av bygda, og med Sarpsborg. På veistrekningen fra Bøkrysset og til Furuholmen, var broen over Gryte-evja så dårlig at det var betenkelig å kjøre over med bil, og den andre veien fra Bøkrysset mot Bøgårdene og Kokkim var elendig. Biltrafikken var i sterk utvikling disse årene. Det var blitt bussrute til Sarpsborg, men bussen hadde ikke rute lenger enn fra kirken.

I Varteig var det borgelig flertall og venstre var det dominerende partiet. Venstre hadde hatt ordføreren (Julius Lindemark) i fire perioder fra 1919. (Det var kommunevalg hvert tredje år den gang.) Ved valget i 1928 ble fordelingen blandt partiene:

Venstre - 4
Arbeiderpartiet - 6
Østaskogs bondeparti - 3
Ova- og neaskogs upolitiske gruppe - 2
Marius Bergeruds spareliste - 1

Til valget i 1931 var det fire lister:

Venstres liste

1. Ole Bergerud, Vestre
2. Ole Hansen, Bergby
3. Georg Nordengen
4. O.S.Brenne
5. Julius Lindemark
6. Oskar Engebråten
7. P. Mørkeseth
8. Johannes Brusevold
9. Henrik Bøhaugen
10. Olaf Brenne
11. Johan Brusevolddalen
12. Ole Sæves, Brenne
13. Ole Lunde
14. Sigurd Knatterud
15. Arnt Grythe
16. Julius Lilleng

Varteig arbeidere og småbrukere

1. Einar S. Lunde, Skogly
2. Fred Glende
3. Johan Olsen Kingsrød
4. Olaf Bergerud, Strømnes
5. Ole Rogndalen
6. Edvard Haugen, Skoftebyhaugen
7. Alfred Olsen, Brennås
8. Anders E. Kokkim
9. Julius N. Bergby, Nordli
10. Ole Gressløs
11. Johannes Grythe, Kokkim
12. Hartvig Olsen, Bjørnstad

13. Arnt Bergerud, Strømnes
14. Arthur A. Hestehagen
15. Nils E. Aarbu
16. Nils O. Tangen

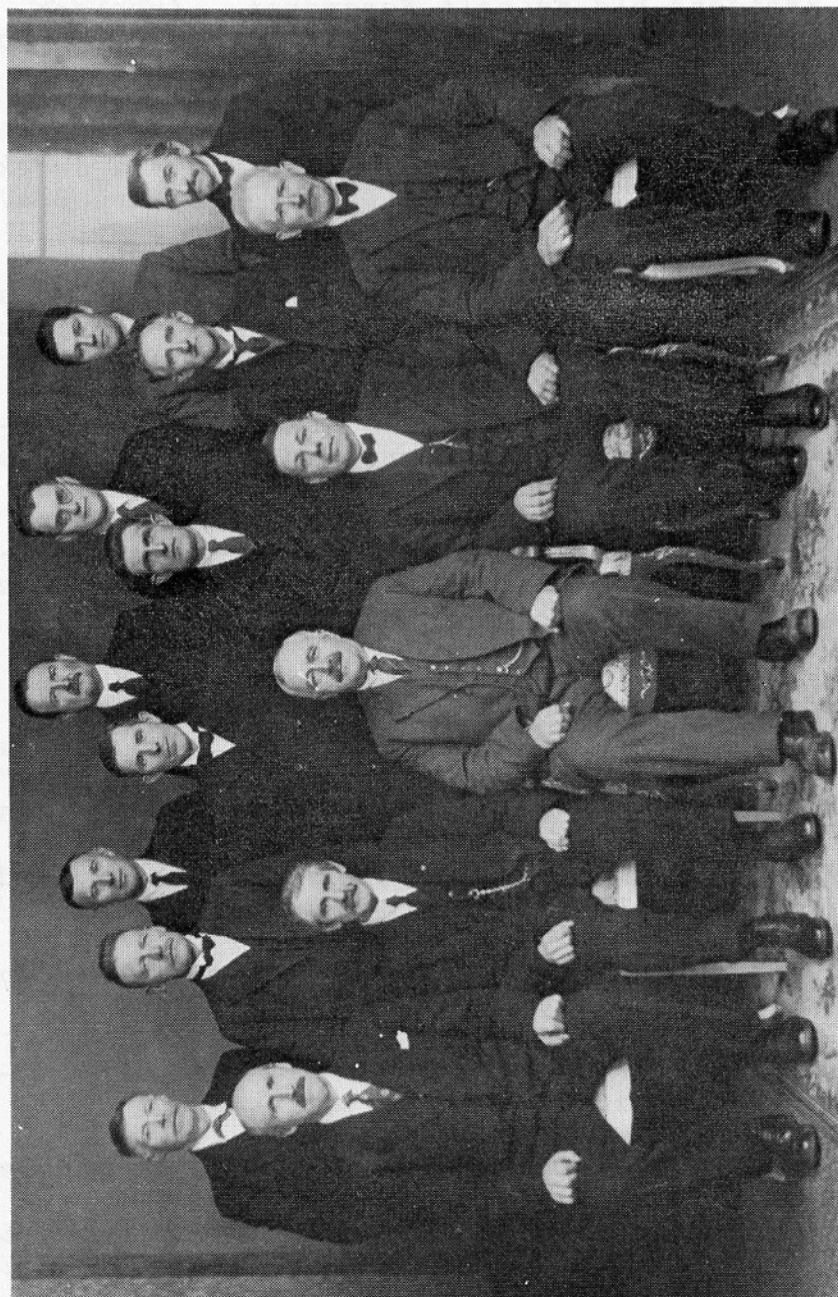
Østaskogs bondeparti

1. Henry Gabestad
2. Hilmar Berg
3. Sigvart Brusevold
4. Anders Sikkeland
5. Johan Askersby
6. Jørgen Sikkeland
7. Einar E. Bergby
8. Ludvig Spydevold
9. Olaf Klemsdal
10. Marius N. Bergby
11. Anton Kingsrød
12. Kristian J. Sikkeland
13. Hans Gabestad
14. Asbjørn Bergsland
15. Sander Arnesen Belsby
16. Ole J. Spydevold

Ova- og neaskogs upolitiske gruppe

1. Anders T. Bøe
2. Finn Mathiesen, Hasle
3. Hilmar Kullerud
4. Birger Sinding
5. Petter Hassel
6. Ole Bergerud, Østre
7. Ole P. Bøe
8. Nils Opstadmo
9. Einar Andersen, Furuholmen
10. Johannes Småberg
11. Oskar Bøe
12. Johannes Sulusnes
13. Mathis Kokkim
14. Ludvig Lunde
15. Oskar Skivdal
16. Arne P. Bøe, Haugaard

Varteig Herredsstyre 1932 - 1934

Ole Rogndalen	Edv. Haugen	J. Sikkeland	P. Mørkeseth	Hilmar Kullerud	Anders Kokkim
Henry Gabestad	H. Berg	Johannes Gryte	Arnt Gryte	Henrik Bøhaugen	Anders Bøe
		O. S. Brenne	Georg Nordengen	Fred Glenne	
		J. Sikkeland kom inn istedenfor S. Brusevold som ble syk og døde.			

Så kom valget i oktober 1931, og representasjonen fra kretsene ble nå helt forandret. Arbeiderpartiet fikk 5 medlemmer i kommunestyret, (Fred Glende, Johs. Grythe Kokkim, Anders Kokkim, Ole Rogndalen og Arthur Hesthagen) Alle var fra Ovaskogs. Nea- og ovaskogs upolitiske gruppe fikk 3 representanter, også disse var fra Ovaskogs. (Einar Andersen, Hilmar Kullerud og Anders Bøe) Det største borgelige partiet, venstre, fikk 5 representanter av disse var 3 fra Ovaskogs. (Georg Nordengen, Arnt Grythe og Henrik Bøhaugen) dessuten kom det inn to fra Neaskogs (P. Mørkeseth og O.S. Brenne) Ingen fra Østaskogs kom inn på venstrelisten. De mest kjente som ble strøket var ordføreren siden 1919 Julius Lindemark og varaordfører i flere perioder Ole Hansen Bergby. Østaskogs Bondeparti fikk 3 representanter (Henry Gabestad, Hilmar Berg og Sigvart Brusevold. Av de 16 i Herredstyret var det således 11 fra Ovaskogs, 3 fra Østaskogs og 2 fra Neaskogs.

Dette valgresultatet falt nok mange tungt for brystet. Det resulterte i mange ampre innlegg i avisene, særlig fra Østaskogs, og tilsvarende motinnlegg fra Ovaskogs. Også avisen "Glommen", som dengangen var den Sarpsborgavis som ble mest lest i Varteig, kommenterte valgresultatet med stort alvor og beklaget utfallet, særlig at ordføreren ikke ble gjenvalgt. Men resultatet var altså 11-5 i Ovaskogs favør, og det ble da også ordfører fra den kretsen, da Georg Nordengen ble valgt til ordfører.

Når en ser dette i ettertid, så er det vel temmelig sikkert at et resultat av "kuppet" var at veien fra Varteig kirke til Furuholmen ble satt i arbeide, selv om det tok flere år før den ble ferdig. Også ved kommunevalget i 1945 ble det forsøkt valgkupp. Dengangen var det lys til kretsen det gjaldt, men det er en annen historie. Til slutt skal gjengis en sang om valgutfallet som ble trykket i Glommen 3. november 1931.

1.vers.

Pål sine kvinner og menn han forvirra
uansett parti, oppfatning og stand
Alle seg blinde på ovaskogs stirra.
"Bry dår nå ente om det øvrige land".

Omkved:

Skaff oss flertall så skal det bli greier,
skaff oss makta så skal det bli veier.
Og reven var ute med rompa og svang,,
og sang på e'vise som ei kan bli lang.

2.vers.

Hjelpere mange, ja korte og lange
satte avsted ifrå hus og til hus.
"Brua ho dette, og lysverket sprekker,
og skattane tar en forferdelig kurs."

Omkved: Skaff oss osv.

3.vers.

I lia og Hønnås der laga dem møter,
og samtalen gikk om "vår vannrøkta kress"
og bygda som sådan kom ei i betraktning.
"Vi stryker døm alle, - døm er'nte no tess"

Omkved: Skaff oss osv.

4.vers.

Ja inn kom døm - både den ene og are,
enten døm hadde gjort godt eller vont.
Han Julius å'n Ola å'n Finn ernte rare.
Å'n Arnt og han Johan kan passe sin dont.

Omkved: Skaff oss osv.

5.vers.

Ja, nå får vi flertall - nå skal det bli greier.
For nå har vi makta, - nå ske det bli veier.
A'n Pål han er ute og ruslar sin gang.
og synger den visa som ei kan bli lang.

Glimt fra kristenlivet i Ovaskogs.

Tekst : Ole Kullerud

Mine foreldre var kristne. De deltok aktivt i de forskjellige foreninger: "Kinamisjon" (Nå misjonssambandet), indre misjonen, kvinne foreningen og avholds-laget.

Dette hadde selvsagt en viss innvirkning på oss barn. Jeg kan ikke huske at vi ble tvunget til å være med på møter, var likevel ofte med. Misjonsambandet og indremisjonen hadde møter 2. og 4.søndag i måneden. Møtene begynte kl. 17. Det var kaffepause, det ble da som oftest servert hjemmebakt julekake og kringle med rosiner og melis. Dette var jo noe som smakte for en guttunge. Dengang var jo ikke dette hverdags kost, og det gjorde nok sitt til at en gjerne var med på søndagsmøter. Det hendte nok at en fant et påskudd for å stikke av etter pausa. Husker spesielt en gang jeg var med far på et møte hos Ole Hansen Grythe, en fin solvarm sommer søndag. Etter pausa satt jeg og så at sola skinte så vakkert på Hornås over Hestehagan. Da sa jeg til far at jeg hadde vondt i hodet, dermed gikk det ikke' lenge før jeg var hjemme.

Det ble dengang, som nå holdt møteuker. Møtene ble holdt i husene. De begynte vanligvis kl 19. På vegen til og fra møtene ble fjøslykta brukt, vegene kunne være bløte høst og vinters tid.

Predikanten overnattet vanligvis på møte-stedet. Dette kunne av og til by på visse problemer, da det på de fleste steder var trangt om plassen. Men: "Er det hjarterom, er det husrom."

Det er enkelte predikanter jeg husker spesielt godt. Esaias Holm var en særegen type, snakket ofte om fuglefangeren med limpinnen. De gangene han bodde hjemme, gikk han fram og tilbake på "toppen" ved den store bjørka, like mange skritt hver veg. Slik kunne han gå opptil 2 timer på formiddagen. Han brukte av de gamle stive snippene. Den så ut til å være altfor trang. Mens han sto og talte, løp pekefingeren rundt mellom halsen og snippen. Dette var noe vi unger la godt merke til. Petter Kopperud var også en spesiell type. Under sin tale, kunne han se på oss unger og si: "Og stæla sukker og juge, det er stor sønd." Sant nok !

Flere navn: Rønning, Hovda, Sæteråsen, Grøvann, Fagermoen. Og ikke å forglemme "barnevennen" Johannes Torvaldsen. Han sto for meg som et ideal. Enkelte predikanter hadde med gitar og sang og spilte. Dette satte liksom en ekstra spiss på det. På søndagsmøtene ble det tatt opp kollekt. Kom det inn 10 kr ble det betraktet som et godt resultat.

Vil også si litt om Bø kvinneforening. Mor var med i "bestyrelsen". Hver sommer ble det holdt en fest på Kokkim skole. Da var det stas å få være med, det var da mye god mat å få. Kaffen ble kokt på "svarten" i kjelleren. Det er rart å tenke tilbake på den tiden, og de som var faste møtejengere. Anton Sandtangen, Maren og Emil Engebråthen, Anton Grythe, Martine og Ole H. Grythe, Mina og Johannes Grythe, Maren og Anders Hestehagen, Ellen og Martinus Nymark (Køia) Hansine og Georg Nordengen, Maren Kokkim, Anna og Henrik Bøhaugen, Johan og Julie Bødalen, Martha og Lars Bøe, Anette og Anders Bøe, Andrine og Ole Rogndalen. Det var selvfølgelig flere, men det er vanskelig å få med alle.

Da en kom i 13-14 års alderen, ble det nok slutt med å være med på møter, var det møter hjemme gjorde en hva en kunne for å holde seg ute. Men! kornet var sådd. Vinteren 1944 brøt det ut en stor "vekkelse" i Varteig, ved Anne Bergli. Jeg gikk ikke på de første møtene, som ble holdt på "Breidablikk". Min kamerat, Olaf Bråthen, var kommet med. Han var hjemme og pratet en del med meg. Jeg holdt igjen. Jeg drev da og hogg ved for Arne J. Bøe. Hogg på Erikåsen sammen med Julius. Etter som dagene gikk, ble presset sterkere. Spørsmålet: Om du dør nå, hvor går du? - kom stadig. Nei, dette gikk ikke lengre. En kveld gikk jeg til Breidablikk. Der gav jeg meg over til Gud, 26 år gammel. Den første tiden var alt så lyst. Men, det kom også mørke stunder. Husker spesielt en dag alt var svart. Da jeg la meg om kvelden ba jeg til en Gud, som da ikke fantes. Jeg ba om å få noe som kunne gi lys. Da jeg slo opp i testamentet falt mitt blikk på 4 ord "Ha tro til Gud". Dette var nok for meg. Selvfølgelig har det vært mørke stunder senere også, men aldri slik som da. Borghild var kommet med tidligere, så der hadde jeg ikke noen problemer. Det ble også holdt noen møter på "Kokkim skole" med fullt hus. Mange kom med under "vekkelsen". Men dessverre, mange falt fra. Borghild og jeg gikk aktivt inn i misjonsarbeidet. Jeg har vært kasserer i "sambandet". Med Otto Brenne som formann, og i indremisjonen, med Anders Sælid som formann. Det å være kasserer i "sambandet" ser ut til å gå i arv. Min far var kasserer i mange år, Borghild har vært kasserer, og nå, 1984, har Karin den jobben. Jorun og Gunnar har også vært med i styret henholdsvis indre misjonen og sambandet. Bjørg er aktiv i blindesaken. En har mye å takke for.

PS. Av dem som sto i spissen under den store "vekkelsen" vil jeg spesielt nevne 2 mann. Johannes Bøe, formann i "sambandet" og Ingemann Glenne, varaformann. De var begge svært aktive.

Misjonsmøte hos Olga Kullerud - 1941.

Sittende , fra v.: Margit Kullerud, Olga Kullerud, Anna Ørka, Maja Belsby, Anna Kokkim, Helga Bøe, Anna Bøhaugen.
 Stående, fra v. : ? , ? , Marius Hasle, Hans Hasle, ? , Maren Kokkim, Oskar Rogndalen, Ole Bergerud (Vestre) , Kristian Myrås, ? , Margit Ørka, Torbjørn Bøe, Mary Bøe, Ole Bøe, Martha Rogndalen, ? , Lina Lunde, Torolf Snoppestad, Marie Bråthen og Arnt Lunde.
 Barna i forgrunnen vet vi ikke navnene på.

Juletreffest på «VARDEN».

Tekst : Olaf Askersby

Det er første nyttårsdag i begynnelsen av 1930 årene. Idag har skolene østaskogs juletreffest i "Varden". De mer stille dagene i jula er forbi. Det har vært høymesse og barnegudstjeneste i kirken første - og annendag jul. Familiebesøkene er overstått, og nå ligger det forventning i lufta blandt barna. Mange er utålmodig og vil ta finstasen på så alt for tidlig. De får beskjed om å ta det med ro. Festen begynner ikke før kl. 5 så det er god tid.

Rundtom i hjemmene gjøres de siste forberedelser. Mødrene legger all sin omtanke i smørbrødene som lages i stand. Det går på rensing av ansjos, skiving av egg og oppskjær av sylte og rull. Selv om maten ikke skal "leveres inn" vil det nok bli lagt merke til hvad som er brukt som pålegg på brødiskivene. Barna er opsatt på å komme avsted så tidlig som mulig, de fleste har fått nye klesplagg til jul som det er stas og få vist fram til venninder eller kamerater, kanskje det til og med har vanket en fin lommekniv eller noe annet i julegaver som det er ekstra stas og beundre sammen med skolekameratene.

Tilslutt er alle klare og både foreldre og barn begir seg ut i vinterkvelden, det har vært mildvær i hele julehelgen, men i kveld er det blitt litt kjøligere så det er fint å komme frem enten en går eller kjører. Det blir stadig fler og se på veien og når en kommer fram til "Varden" er det hundrevis av mennesker. Hvis en tar fantasien litt til hjelp da.

Varden ja, den ligger opplyst og fin, gjennom vinduene kan en skimte det pyntede og opplyste juletreet, vindusrutene er blanke og

fine, ryktet sier at det er satt inn flere nye ruter etter de som gikk med under dansefesten annendag jul, men rykter har det jo med å overdrive.

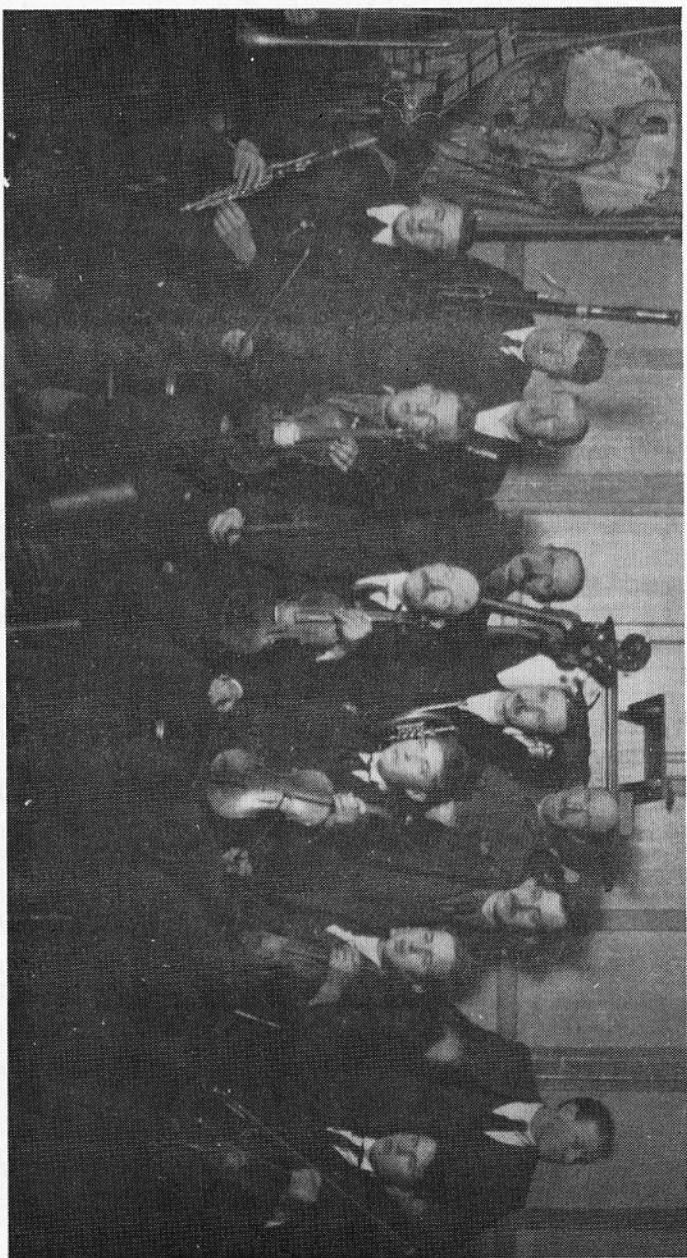
Så er det å gå inn, ved inngangen må det betales 50 øre. En fra festkomiteen står med to skåler og lar 50-øringen forsvinne mellom dem med et raskt tak og så gjelder det å få hengt av seg yttertøyet og komme seg inn i salen der juletreet står og skinner med glitter, flagg og kurver. Det ble ikke brukt juletrebelysning som nå fortiden, nei det var brukt allmindelige lyspærer med farvet papir omkring og dette syntes alle var veldig fint.

Når en kom inn var det først og hilse på læreren og lærerinnen. Både lærer Kjærland og lærerinnen, frk Erlandsen var bestandig på festen, og særlig frk Erlandsen var en dame som var både myndig og morsk.

Så var det å finne seg en plass på en av benkene. Det var best å holde seg et stykke fra den store ovnen som stod i hjørnet og sendte ut rene tropevarmen. Mens den eldre generasjon flokket seg rundt ovnen og lot til å storkose seg i varmen og praten gikk om dårlige tømmerpriser, om Toftner på Ise meiri som bare betalte ti øre litern for melka, om at en bare fikk nitti øre for ett snes egg på torget i Sarpsborg.

Oppe på podiet drev musikerne på å stemme instrumentene, det var medlemmer av "Klang" som stod for musikken. Blandt disse var Henry Gabestad, Olaf Klemsdal, Olaf Bergli og flere andre. Så ønsket formannen i festkomiteen velkommen, og så var det å danne ringer rundt juletreet og julesangene tonte ut. Det var "Jeg synger julekvad", "Her kommer dine arme små", "Deilig er jorden" og alle de andre.

Fotografi av strykergruppe fra Klang. Disse har sikkert spilt på juletreffester på Varden. Vi ser i 1.rekke: Arne Bergsland, Hans Brusevold, Olaf Klemsdal, Olaf Brusevold, Christian Gabestad og Hans Lindemark. 2.rekke: Christian Grønstad, Johs. Klemsdal, Ole Gabestad, Johs. Johansen, Henry Gabestad, Jens Langsholt og Kristian Øby. Bildet er fra slutten av 20-årene.

Så skulle sogneprest Sinding holde tale. Han startet med å gå bort til juletreet, se opp mot toppen på det å si at iår har dere funnet et svært pent tre. Etter Sindings tale var det nygang rundt juletreet og siden var det tid for å spise. På kjøkkenet var en kjempestor kaffekjele i kok og bespisningen foregikk i annen etasje. Både barn og voksne lot medbrakte smørbrød og kaker smake, en liten pjokk fikk påpakning av moren sin for at han plukket sukaten av julekaken. Han fikk høre at slikt måtte han ikke gjøre når en var blandt fremmede, en måtte da vise folkeskikk.

Men en slik kveld teller ikke maten så meget, nå var det gang rundt juletreet igjen og nå ble det også mer løssluppen stemning. Det ble hopper "Tyven, tyven" og "Så går vi rundt om en enebærbusk" og de litt større guttene og jentene så seg nok ut en som det var ekstra gildt og holde i hånden, og om en var raskt nok frampå var ensbetydende med om en syntes at festen ble vellykket eller ei.

Så kommer festens høydepunkt for alle skolebarna, festkomiteens medlemmer kommer bærende med flere esker bredfulle av poser. Lærer Kjærland kommer fram med en lang liste og begynner å rope opp navn, først de små i første klasse og siden alle klasser i tur og orden til og med de som sluttet skolen i mai får sin påskjønnelse. Posenes innhold granskes kritisk, den inneholder et eple, en appelsin, en figen, noen små kjeks og en femøres sjokolade.

Så er det takk og farvel. Far tenner parafinløkta, eller hvis han er riktig flott en lommelykt, og så begir en seg hjemover, mens en liten månesigd forsøker å lyse opp og nyisen på vannpyttene knaser under sålene.

Juletrefesten er forbi.

Skolebilde fra Sikkeland skole 1930. Ungene her har sikkert deltatt på juletreffester på Varden. Vi ser i 1.rekke: Johannes Berby, Ragnhild Berby, Solveig Mellegård, Ingerid Gulbrandsen, Signe Brusevold, Kristine Jansen, Åshild Bråten og Ole Spydevold. 2.rekke: Torbjørn Bergby, Olaf Askersby, Gunnar Berg, Gudmund Dypedal, Asmund Brusevoldalen, Ole Sikkeland, Erik Strøm og Godtfred Spydevold. 3.rekke: Læreren frk. Erlandsen, Knut Bergby, Jens Sikkeland, Jens Spydevold, Ragnvald Arbu, Arve Dypedal og Sverre Spydevold.

Varteig herredstyre og formannskap i 1886.

I 1887 var det ingen endring i sammensetning av herredstyre og formannskap i Varteig i forhold til 1886 (se INGA 1986). John Askersby var ordfører og Johan Jørgensen Sikkeland viseordfører.

Herredstyret hadde 8 møter i løpet av året og behandlet ialt 27 saker. Formannskapet hadde 4 egne møter med ialt 6 saker.

Den 3. januar hadde formannskapet sitt første møte, og da ble Rikard Andersen Sælid (mer om ham i INGA 1986) ansatt som herredskasserer. Det var tre søkere til stillingen, og han ble foretrukket foran Edvard Heden og Ole Sælid. (Som en kurositet kan nevnes at det i referatet først er skrevet Ole Kristensen Sælid, hvilket så er overstrøket og Rikard Andersen Sælid er ført over.)

Herredskassereren ble avlønnet med 88 kr. i året. Instruksen for stillingen tar godt 1½ side i møteprotokollen og det heter bl.a.: "Kassereren har at stille Selvskyldner Kausjonist som Formandskapet andtager for de opebørsler der bliver ham and-betroede, -".

Tilsist kommer derfor denne erklæringen: "Ovennevnte forpligtelse indgaar jeg som Selvskylder Kausjonist for alt hvad ovennevnte Kasserer paatar sig."

Dette er undertegnet R.Sælid som kasserer og A.Sælid som kausjonist. Disse var tydeligvis tilstede ved møtet.

Den 13.1. kom igjen saken om deling av Stuberød skole i to avdelinger opp (Se INGA 1986). Nå hadde man fått beskjed fra Stiftsdireksjon i brev av 30.12.1886 at en lærers arbeidstid ikke kunne forminskes mot hans vilje. Vedtaket som nå ble fattet, var at Herredstyret i første omgang gikk inn for bevilgning til 2 uker ekstra undervisning. Men man ville samtidig gå inn for å få redusert undervisningen med en uke ved Skofteby. Skolestyret blir også bedt

om å få løfte fra Lærer Tonning om at han vil finne seg i å få en reduksjon på to ukers undervisning når dette blir vedtatt.

Olav Tonning

Det var tydelig at Herredstyret var meget forsiktig med bruken av de offentlige midler. Det var meget vanskelig å få støtte til saker som ikke direkte var lovfestet. Således ser man hvordan det gikk skipper A.Christoffersen på "Krabben" da han to ganger søkte om støtte.

Første gang 31.mars avslo Herredstyret uten begrunnelse å overta vedlikeholdet på dampskipsbryggen ved Haugeneset.

Når skipper den 8.desember igjen sender søknad "om et lidet bidrag af Sognet", så ønsker han at Herredstyret skal begrunne et eventuelt avslag. Og avslag ble det: "Paa grund af at Budgettet er saa før betyngtet, kan Kommunebestyrelsen ikke gaa indpaa at yde noget Bidrag. Men vi maa høieligen beklage at Krabben skal komme til at instille sin Rute, idet en stor del iser den Vestre del af Bygden der benytter den en hel Mil paa Glommen til Sarpsborg, og at de har nærmeste Vei til Sarpsborgs Jernbanestation."

På bakgrunn av dette kan det derfor være vanskelig å forstå at herredstyret i møter 24.februar og 31. mars ettergir 105 skatterestanser for årene 1878 - 85 på tilsammen 458,02 kr. Vi må vel tro at man har akseptert at hos disse var det ikke penger å hente. Dette bestyrkes også av at herredstyret 27.oktober avslo en søknad fra O.J.Ørkaplads om ettergivelse av del av sin skatt. 31.mars refereres også skriv fra lensmann Larsen om at det er mange som lurar seg unna hundeskatten. Her bestemmer herredstyret at lovens § 3 skal følges, og at de som ikke har betalt hundeskatten på kr. 5 innen 1.mai, skal ilegges mulkt på kr. 2. Det er forøvrig interessant at loven skal kunngjøres av lensmannen fra Kirkebakken. Denne måten å spre informasjon på var altså fremdeles i bruk.

At det også ble fulgt med i aktuelle saker og tatt initiativ når det trengtes, ser vi av referatet fra formannskapet 6.oktober: Der begynner referatet med "Da det sees i Aftenposten". Det gjelder omregulering av distriktslegeembetene og formannskapet uttaler: "Da vi er opfordret af flere, saa tillader vi os at udtale vort ønske om at Distriklægen maatte herefter have sin Bopæl i Sarpsborg."

Budsjettet for 1888 ble vedtatt av herredstyret 27. oktober etter at formannskapet hadde vedtatt det i møte 22.september.

I forhold til budsjettet for 1887 (referert i INGA 1986) er totalutgiftene redusert fra Kr. 7.336,40 til Kr. 5.055,30. Det alt vesentligste av dette faller på budsjettet for fattigvæsenet.

Her blir det vedtatt en reduksjon på 1.200 kr og i tillegg "at understøtte de Fattige med endel mel istædenfor Penge, hvilke er af Fattigkommission foreslaaet af Rugmel eller Bygmel samsigtet

3.300 Kg à 14 øre - Kr. 462,00 og Havermel 3.300 Kg à 12 øre - Kr. 396,00." Videre heter det "Ligesaa er foreslaaet at endel Personer heraf bliver udlagt på Omgangslæg."

Under skolebudsjettet ser vi at man ifølge vedtaket tidligere på året har utvidet undervisningen fra 108 til 110 uker.

To veisaker var oppe i løpet av året. Etter forslag fra lensmann Larsen ber Smaalenenes Amt om at Bergbyveien blir utskilt som egen rode (nr.6) fra rode nr. 2. Dette samtykker herredstyret i. Derimot får oppsitterne på Bø avslag på sin søknad om å få rodelagt vei fra Bø til Rakkestad.

Sokneprest Jansen får godkjent at gulvet i prestegårdens dagligstue trenger maling, og dette blir utført for kr. 6,13.

Ellers er mange av sakene valg til forskjellige nemnder, og anvisninger av regninger for utførte tjenester for kommunen. Tilslutt skal vi referere en sak som kanskje er ganske typisk for herredstyrets tenkemåte:

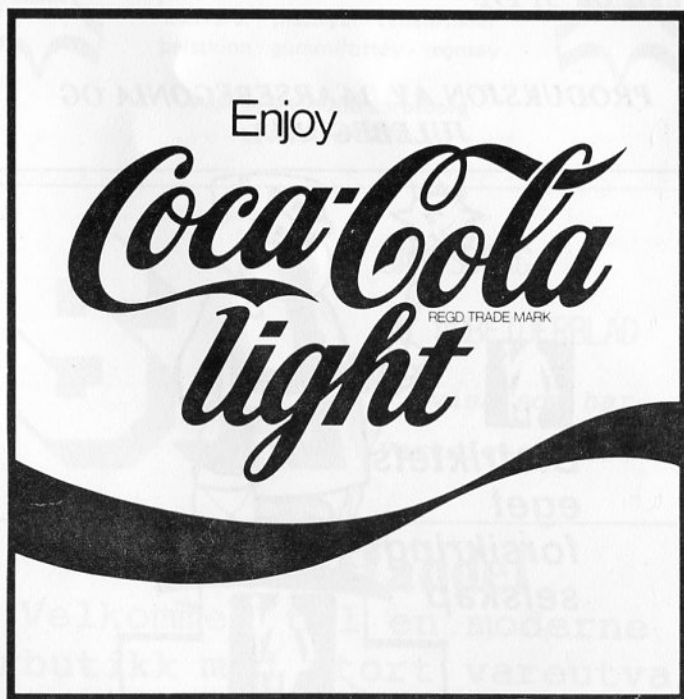
"Man skulle så gjerne, men man ser seg ikke i stand til"

Det er amtskolekommissjonen som underretter om at dersom man ønsker å få den amtskole som nå er i Tune for kurset 1887-88, så må man søke snarest mulig. Det heter da fra herredstyret: "I anledning hertil ønsker Kommunen gjerne om at får den Amtskole i Varteig. Men nu for tiden er man ikke beret paa at mottage den."

VI FØRER DIV. UTSTYR FOR
JORD- OG SKOGBRUK.

AB LANDBRUK
REP. • SVEIS • SALG • IMPORT

Telefon (031) 31 460 • Mobiltilf. 094 57 903

A · S BORG BRYGGERIER
SARPSBORG - HALDEN

Kjør til lse og handle uten stress!

BELSBY'S MATSENTER

Alt i dagligvarer. Med nye knalltilbud hver uke.

Egen ferskvareavdeling

GATEKJØKKEN

God parkering

LUNDE GARTNERI

VARTEIG.

TELEFON: 31 292.

*PRODUKSJON AV BAARSEBEGONIA OG
JULEBEGONIA:*

*Distriktets
eget
forsikrings-
selskap*

GJENSIDIGE
forsikring Borg-Halden

HONDA®

hagemaskiner, gressklippere og jordfresere

SENTER

LANDBRUKSVERKSTED A/S

Iseveien, 1740 Borgenhaugen

Tlf. 031/63 302

L. Evensen efft. a/s

Kåper og jakker i pels - lammemokka
og nappaskinn - dame og herremodeller.

Lærvarer - plastryer - reiseartikler
pelskinn - gummifottøy - regntøy

Pellygt. 71, 1700 Sarpsborg

Tlf. 031-54 222

SARPSBORG

ARBEIDERBLAD

- Avis som har
Varteig-stoffet

Hasle Handel

Velkommen til en moderne
nærbutikk med stort vareutvalg

Dagligvarer

Pengelotteri

Kjøttvarer

Tipping

Ferskvarer

Gaver

